

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÀFICA.

Informació agrícola.

Lo senyor Figuerola, l'home que tant mal ha fet a la seva patria ab sa fanàtica propaganda lliure-cambista, acaba d'abogar en la informació agrícola que s'ha obert a Madrid, perquè s'acabi d'arruinar a l'agricultura de la mateixa manera que s'ha arruinat a la indústria, permetent lliurement la entrada per la frontera de tots los fruits estrangers. Lo senyor Figuerola, a fi de donar més forsa a sos arguments, ha dit que 'ls pagesos son exigents y demanan més quan més se 'ls hi dona, injuriantlos al afirmar que la causa dels mals que pateixen es deguda al joch.

¿Y per inculpar d'una manera tant injusta a la honrada classe pagesa, ha pres la paraula 'l senyor Figuerola, en la informació agrícola? ¿Aquest es lo respecte que li mereix una classe tant soferta, que ha sigut víctima sempre de la deixadesa é ignorancia de tants governs com hi ha hagut de fa temps a Espanya?

¡Exigents diu que son, lo senyor Figuerola, y que quant més se 'ls hi concedeix més volen! ¿Y qué es lo que se 'ls hi ha concedit sino la miseria y 'l despreci? ¿Y quinas son las exigencias d'aquesta classe, que 's concreta a plányers a la vora de la llar tot menjantse las

engrunas de sa miseria, dels mals d' Espanya, tot lo més contantlas al diputat del districte pera que 's planyi á aquest Madrid, ahont tant se juga descaradament á las cartas, segons confessió de la seva mateixa prempsa, y ahont se donan dinars com lo del seu municipi, á 1000 rals per cubert?

Pena, fondissima pena, fa llegir aquestos insults fets als nostres pagesos, precisament en dias de proba com los actuals, en que á causa dels disbarats de la escola lliure-cambista se 'ls vol seguir enganyant, dihentlos que ab l' embaratiment de la entrada dels fruyts estrangers se 'ls posa en situació de menjar á més baix preu, quan se 'ls hi han escurat á horas d' ara las butxacas y no 'ls hi queda ni un ral pera comprarlos.

De "*La Renaixensa*."

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Los adobs artificials.

Varias vegadas s' ha ocupat L' ART DEL PAGÉS, del poderós aussili que á la agricultura poden reportar los adobs artificials quan son elaborats ab verdader coneixement de causa, y quan s' aplican en condicions favorables particularment en aquet pays ahont desgraciadament es cada dia mes escas lo fem d' estable, verdader tipo del adob natural.

Avuy per lo bon nom dels adobs artificials tenim la satisfacció de presentar á nostres habituals lectors, un verdader ensaig comparatiu del cultiu del ordi, sense cap mena de adob, ab l' ausili dels adobs artificials de Fuente la Piedra (Málaga) y ab los adobs de la fàbrica de Joan C. Alesan de Barcelona, quals experiments s' han dut á cap en Morata de Tajuña provincia de Madrit per l' Il·lustre Sr. D. Joseph de Hidalgo Tablada, Director de la revista d' agricultura *Los vinos y los aceites*, segons datos y conclusions publicadas en lo n.º 17 de dita revista que 's publica á Madrit, corresponent al 15 de Setembre d' aquest any.

Sembra del ordi en secà.

En una terra de 6 aranzadas en secà, de segona classe, calisa-arenosa, se feu en son degut temps los treballs convenientes per la sembra, tenint lloch aquesta en Novembre del any pasat, dividint la terra en 6 seccions de una aranzada cada una.

1.ª Seccio--Adob Alesan Estensió —1 aranzada Ordi de llevar—10 celem. Adob —100 kilos Producció —139 celem. (1370 vegadas la llevar)	2.ª Seccio--Sens adob Estensió —1 aranzada Ordi de llevar—10 celemenes Adob —de cap clase Producció —41 celemenes (4 vegadas la llevar)	3.ª Seccio--Barreja de adob A y F Estensió —1 aranzada Ordi de llevar—10 celem. Adob { A —50 kilos F —50 kilos Producció —100 celem. (10 vegadas la llevar)
4.ª Seccio--Sens adob Estensió —1 aranzada Ordi de llevar—10 celem. Adob —de cap clase Producció —41 celem. (4 vegadas la llevar)	5.ª Seccio--Adob Fuente Piedra Estensió —1 aranzada Ordi de llevar—10 celemenes Adob —100 kilos Producció —90 celemenes (9 vegadas la llevar)	6.ª Seccio--Sens adob Estensió —1 aranzada Ordi de llevar—10 celem. Adob —de cap clase Producció —41 celem. (4 vegadas la llevar)

En las 6 seccions s' hi feu la sembra á solchs, fentla un home que anaba detras de l' arada tirant l' ordi en lo fons del solch y arredera seu un altre que anaba tirant l' adob en las seccions que debian adobarse.

Las seccions 2.ª, 4.ª y 6.ª fóren cultivadas sens adobs, la 1.ª ab adob Alesan, la 3.ª ab barreja d' adob Alesan y adob Fuente la Piedra y la 5.ª ab adob de Fuente la Piedra.

Mentres creixia l' ordi, se marcaban perfectament las divisions per la diferencia d' altura de las plantas adobadas que feyan contrast ab las no adobadas.

S' obtingué la major producció ab los adobs Alesan, ocupá 'l segon lloch la barreja de adob Alesan y Fuente la Piedra y en tercer lloch l' adob de Fuente la Piedra.

Sembra d' ordi en regadiu.

En una terra de regadiu de tercera classe, de fertilitat mitja, calisa-arenosa, de 3/4 de aranzada d' estensió. S' hi feren sols en-saigs ab los adobs Alesan.

1.ª Seccio--Adob Alesan Estensió —1 1/2 aranzada Ordi de llevar—12 celemenes Adob —50 kilos Producció —186 celemenes	2.ª Seccio--Sens adob Estensió —1 1/4 aranzada Ordi de llevar—6 celemenes Producció —54 celemenes
---	---

Ab adobs queda notablement aumentada la producció.
Partint dels datos que acaban de citarse y fent aplicació del sistema métrich decimal per que axins mes facilment se puga comparar los resultats, se tindrán los següents cuadros de experiencias.

Cultiu en secá.

1.ª Secció---Adob Alesan. Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—188 litres Adob —414 kilos Producció —2627 litres (13.70 vegadas la llevor)	2.ª Secció---Sens adob Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—188 litres Adob —de cap clase Producció —774 litres (4 vegadas la llevor)	3.ª Secció---Adob barreja A y F Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—188 litres Adob { A. —207 kilos F. —207 kilos Producció —1889 litres (10 vegadas la llevor)
4.ª Secció---Sens adob Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—188 litres Adob —de cap clase Producció —774 litres (4 vegadas la llevor)	5.ª Secció---Adob Fuente Piedra Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—188 litres Adob —414 kilos Producció —1700 litres (9 vegadas la llevor)	6.ª Secció---Sens adob Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—188 litres Adob —de cap clase Producció —774 litres (4 vegadas la llevor)

Cultiu en regadiu.

1.ª Secció---Adob Alesan Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—453 litres Adob —414 kilos Producció —7030 litres (máximum de rendiment)	2.ª Secció---Sens adob Extensió —1 Hectárea Ordi de llevor—453 litres. Adob —de cap clase Producció —4082 litres (se escaña lo terreno)
--	--

En lo cultiu del ordi empleánt adobs artificials en cantitat de 1200 kilos per hectárea, pot bé exigirse una producció de 3000 litres sens escanyar la terra. empleant fems en cantitat de 50,000 kilos per hectárea deu esperarse una producció de 2500 litres y cultivant sens cap mena de adob se obtindrà '1 doble '1 triple y fins quatre vegadas la llevor, mes escanyan la terra arribant al extrém de que no vulga produhir mes.

NOTA. 1 Hectárea, 10000 metros cuadrats; 1 aranzada, 2418 metros cuadrats y 1 celemin, 4'57 litres.

SECCIO DE VARIETATS.

Cansó d' Octubre.

L' Hivern s' acosta: las nusosas parras
s' assecan lentament;
com bossins d' una púrpura esqueixada
sos pámpols van cayent.

Dels papallons las delicadas alas
la Tardor ha plegat;
las flors van desfullantse una per una...
¡sa tasca s' ha acabat!

En los buchs passen llista las abellas:
ja es tothom á aixapluch:
lo treball del Hivern va á comensarse,
¡corri la mel pel buch!

Las orenetas tot cantant emigran
al pays del Estiu;
ple de recorts y d' esperansas deixan
en cada casa un niu.

La Tardor va corrent, l' Hivern l' empayta,
¡tot s' asseca! ¡tot mor!
¡tot, amor meu, menos los cors que estiman,
com ton cor y mon cor!

Apéles Mestres.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Casa recomenable.—De la casa *Körtnig germans*, d' aquesta ciutat, hem rebut una colecció de prospectes de la mateixa.

S' ocupa de tot lo referent á irrigacions tenint tots los aparatos indispensables y personal idóneo pera posar en planta una irrigació completa.

Per falta de espay no podém avuy ser mes llarchs. En altre número, 'ns ocuparém mes detingudament d' aquesta important casa.

Filoxera.—A Tarragona, segons noticias, s' ha reunit la comissió provincial contra la filoxera, prenent alguns acorts, encaminats á preparar los traballs de combatre la terrible plaga, quant se presenti en aquella provincia, en vista de que la tenen ja al Panadés.

La Electricitat en las plantas.—En Almeria s' han fet experiments interessants sobre l' influencia de la electricitat en lo desenrotllo de las plantas y molt especialment dels tubérculs. S' han enterrat planxas de coure á certa profunditat, colocadas perpendicularment y posadas en conecció per medi dels alambrs ab planxas de zinch enterradas en igual posició, frente á las primeras á cent passos de distancia, haventse format d' aquesta manera una batería eléctrica subterrànea en circuit. Las patatas y remolatxa y altres tubérculs sembrats en aquest espay, casi han duplicat son rendiment, y en quant á sas dimensions lo desenrotllo ha sigut extraordinari. Tambe s' han notat que 'ls arbrs y altres plantas compresas dins del espay, han tingut un desenrotllo mol visible.

Sindicat de viticultors.—L' Ajuntament de la important vila de Onteniente (Valencia), 'l Sindicat de viticultors y personas influents d' aquella localitat, han elevat al senyor Ministre de Foment una rahunada exposició relativa á la cuestió dels vins y alcohols.

Demanan en la mateixa la prohibició de fabricar y extraurer vins sense such dels rahims y tota classe de fraus ó adultera-

cions en los vins que puguin ser nocius á la salut pública; l'establiment de laboratoris de anàlisis; la desnaturalisació en las aduanas de tots los alcohols amilichs; lo foment de la fabricació nacional dels esperits de vi, y la rebaixa de las tarifas de consums senyaladas pera l'adeute del vi.

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Artés.—Ja hém acabat de recullir la nostra tan esgarrada y miserable anyada dels rahims, que ab tan afany y desitj esperabam per tornarnos los ossos á lloch pui x nos habiam desossat ja ab tan gran manera per poder atravesar los tres anys passats que tan esgarrats y desgraciats han sigut per los agricultors y pagesos d'aqueixa Comarca.

Pero per desgracia nos ha passat al revés. Ja te rahó lo adaji, *no digas blat que no siga al sach y encara ben lligat*. Si be en lo principi de la brotada dels ceps teniam moltas confiansas baix lo bon especte que presentaren las vinyas, tots los pagesos deyam ja haurá desaparegut la malaltia del cep aquest any, ja presenta teni bona sanitat, eram á últims de Juny y á principis de Juliol que encara teniam las mateixas confiansas, mes arribaren aquellas copiosas plujas y calamarsadas per Sant Jaume y quedaren desgraciadament com si hagués passat un llamp que hó hagues empestat tot, de modo que habent confiat en un principi ab una bona anyada ó cullita, hem quedat tan enganyats que s' calcula que repartit lo vi de aquest any cullit á Artés y demás pla de Bajes, non sobraria gota per consumirlo per beure en la mateixa comarca y encara si surt bo.

En altre número dirém si es bo y 'ls preus

Demaném als fabricants del Sulfat de coure que no 'l falsifiquin que l' any que ve los que tindrán dinés sembla que volen usarlo. Lo dia 25 feu una tramontanada que de resultas s' han girat unas glassadas que han rostit las monjetas y demás verduras.

Salás.—L' Ajuntament d' aquesta vila ha acordat celebrar altre fira que tindrà lloch lo dia 12 de Novembre, com ha acordat també establir un mercat que 's verificará lo diumenje de cada setmana.

Tarragona.—Molt concorreguts los mercats que venen succehintse, pero escassas transaccions en vins. Los nous d' aquest camp se cotisan de 16 á 22 pessetas segons classes.

Vilafranca del Panadés.—La fira del 18 d' aquest mes se veje molt concorreguda de forasters del entorn. Hi hagué moltas transaccions encara que de poca importancia.

REVISTA VINÍCOLA

En lo mercat de Reus, continúan fentse importantíssimas transaccions. La plassa de Reus es avuy lo centre d' venta de la Conca, del camp y del Priorat y aquí afluix lo vi pera embarcar al port de Tarragona y aquí s' envia á Barcelona y á Fransa.

Los preus continúan al mateix limit de la setmana anterior, la generalitat de vins de Reus s' han fet á 22 pts. la carga, classes bonas y negras. Los preus han oscilat per tot lo del camp entre 16 y 23 pessetas. Los de Montblanch, classes de bon color y aveglutadas de 16 á 20 ptas.

A Valls, los vins sens operacions, resistentse los propietaris en vendre, en vista dels preus tan baixos.

Si alguna operació s' ha efectuat es degut á que algun expendedor ha volgut omplir son dipòsit; en lo comers s' ha pagat de 14 á 16 pessetas carga los negres y en blanchs no hi ha preus.

Los vins del baix Priorat donan també lloch á importants transaccions, las demandas son sostingudas y 'ls preus s' han fet de 22 á 26 pessetas, alguna partida á 28 pero de vi magnífich, tipo molt negre y 4 y 5 graus de dols.

Las mistelas se troban encalmadas: hi ha ofertas pero no co-neixém cap venta pera poder fixar preu.

Los propietaris del Priorat están trascolant y ja s' ha presentat alguna mostra. Se nota entre ells bastanta resistencia á la venta.

La cullita de Fransa no hi ha cap dupte que ha sigut dolenta; la extracció de vins es activa y 'ls preus baixos facilitan las ventas; de consegüent una volta los vins vells acabats, creyém que vindrá un augment en los preus.

A mes ha acabat, se pot dir lo vermar en tota Espanya y ja des d' ara podém dir que la cullita general no ha sigut tan abundant com s' esperava. Las últimas plujas dificultaren en moltas provincias las operacions per lo qual las classes no han resultat tan bonas com se creyan los culliters.

Lo mercat vinícola de las demás regions continúa, sens cap rahó que ho aboni la baixa iniciada fa dos setmanas. Sembla que 'l pánich s' hagi apoderat dels venedors y no obstant de ferse gran cantitat de transaccions, aquestas se realisan á preus sumament baixos. Los vins vells de la Rioja, per exemple, se venen de 15 á 16 pessetas hectólitre (2'50 pessetas cántara.) A Carinyena los vins de l' actual cullita se pagan de 19 á 23 pessetas *alque*.

En Valencia y provincias del Mitj-dia la cullita ha resultat un poch inferior; en la Manxa y Castella la Nova ha sigut un poch abundant y de calitat regular.

Los mercats de Cette, Burdeos y Paris-Bercy animats.

IMPRESA DE VÍCTOR BERDÓS Y FRIJOL, MOLAS, 31.—BARCELONA.